

Administratief Recht

De Raad voor Vergunningsbetwistingen

Marc BOES
gewoon hoogleraar K.U.Leuven

I. Inleiding

1. Het decreet van 27 maart 2009 Decreet van 27 maart 2009 tot aanpassing en aanvulling van het ruimtelijke plannings-, vergunningen- en handhavingsbeleid¹ - de twintigste² wijziging aan het decreet van 18 mei 1999 houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening – heeft onder meer een compleet nieuwe procedure voor het behandelen van aanvragen voor stedenbouwkundige vergunningen ingevoerd.

Het meest opvallende onderdeel daarvan is ongetwijfeld de invoering van een nieuw systeem van rechtsbescherming, door de oprichting van een nieuw administratief rechtscollege, de Raad voor Vergunningsbetwistingen (hierna afgekort als Rvv).

De wijzigingen die het decreet van 27 maart 2009 aan het decreet van 18 mei 1999 heeft aangebracht waren zo talrijk, dat de regering het decreet gecoördineerd heeft in de zogenaamde Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening bij besluit van 15 mei 2009³.

Omwille van de talrijke wijzigingen is het raadzaam de website van het agentschap Ruimte en Erfgoed (sedert 1 januari 2010 de nieuwe naam van het vroegere agentschap R-O Vlaanderen) te consulteren om de laatste stand van de regelgeving te kennen

(<http://www2.vlaanderen.be/ruimtelijk/wetgeving/index.html>).

De oprichting van een nieuw gewestelijk administratief rechtscollege was allesbehalve vanzelfsprekend. Was het Vlaams Gewest wel bevoegd om dat te doen?

En hoe zou dat rechtscollege worden samengesteld? Met welke bevoegdheden? Welke procedure?

Deze vragen worden in het navolgende bestek kort besproken.

II. De bevoegdheid om rechtscolleges op te richten

2. Artikel 161 GW bepaalt dat geen administratief rechtscollege kan worden ingesteld dan "krachtens een wet". Daar deze bepaling in de Grondwet werd ingevoegd nadat de federalisering was ingezet - en de grondwetgever dus wist dat er naast wetten ook decreten en ordonnanties werden uitgevaardigd – dient te worden aangenomen dat met het woord "wet" van artikel 161 GW bedoeld wordt de federale wet.

---

¹ BS 15 mei 2009

² Inmiddels zijn ook de eenentwintigste en tweeëntwintigste wijziging er al gekomen: het decreet van 8 mei 2009 houdende vaststelling en realisatie van de rooijlijnen, BS 3 juli 2007, en artikel 92 van het decreet houdende begeleiding van de begroting 2010, BS 30 december 2009. De drieëntwintigste wijziging staat al op stapel

³ BS 20 augustus 2009

Nochtans heeft de wijziging van art. 19 § 1 van de BWHI, door de bijzondere wet van 16 juli 1993, o.m. tot gevolg dat de Gemeenschappen en Gewesten nu ook via de bevoegdheden van art. 10 BWHI, administratieve rechtscolleges kunnen oprichten. Het arrest van het Arbitragehof nr. 25/97 van 30 april 1997⁴ wees ook in die richting; dit arrest vernietigde een decreet van de Vlaamse Gemeenschap tot oprichting van een administratief rechtscollege, vóórdat art. 19 § 1 BWHI was gewijzigd door de bijzondere wet van 16 juli 1993.

Later heeft het Arbitragehof –thans Grondwettelijk Hof - uitdrukkelijk erkend dat de Gemeenschappen en Gewesten eigen administratieve rechtscolleges kunnen oprichten, voor zover voldaan is aan de voorwaarden voor de toepassing van artikel 10 BWHI, nl.

*"dat de aangenomen regeling noodzakelijk is voor de uitoefening van de bevoegdheden van het gewest, dat de aangelegenheid zich leent tot een gedifferentieerde regeling en dat de weerslag van de betrokken bepalingen op die aangelegenheid slechts marginaal is"*⁵.

Dat arrest geeft ook duidelijk aan dat er grenzen zijn aan de bevoegdheid van de Gemeenschappen en de Gewesten om administratieve rechtscolleges op te richten, en het is dus de vraag of het Vlaamse Gewest die grenzen niet heeft overschreden bij de oprichting van de Rvv.

In haar advies heeft de afdeling Wetgeving van de Raad van State zich kritisch uitgelaten over de bevoegdheid van het Vlaamse Gewest:

"De Raad van State is van oordeel dat de aangevoerde redenen (specialisatie, snelheid) een algemene draagwijdte hebben en mutatis mutandis kunnen worden ingeroepen om vele geschillen met betrekking tot de regelgeving die binnen de bevoegdheid van de gemeenschappen en de gewesten valt, aan de krachtens de federale regelgeving bevoegde rechter te onttrekken. Aldus zouden op een zeer systematische wijze administratieve rechtscolleges kunnen worden opgericht, waardoor de federale bevoegdheid in het gedrang zou worden gebracht. De stellers van het ontwerp blijven in gebreke om, specifiek met betrekking tot de aangelegenheden waarvoor de Raad voor vergunningsbetwistingen bevoegd zou zijn, aan te tonen dat aan het sub 2 in herinnering gebrachte noodzakelijkheidsvereiste is voldaan). Uit de ontworpen regeling blijkt trouwens niet dat de Raad voor vergunningsbetwistingen, gelet op de samenstelling ervan, zijn bevoegdheid en de procedure die vóór de Raad zal moeten worden gevolgd, fundamenteel afwijkt van de Raad van State, afdeling bestuursrechtspraak. Inzonderheid blijkt niet dat, door hun aard, de annulatieberoepen die de stellers van het ontwerp beogen te onttrekken aan de Raad van State, dermate specifiek zijn dat de ontworpen regeling zich opdringt. Er dient daarenboven op gewezen te worden dat het annulatieberoep bij de afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State beantwoordt zowel aan artikel 6 EVRM, als aan de verplichtingen van het verdrag van Aarhus).

⁴ BS 26 juni 1997

⁵ Arbitragehof, 30 april 2003, nr. 49/2003, BS 8 oktober 2003.

4. *De conclusie is dan ook dat het de Raad van State, afdeling wetgeving, voorkomt, in het licht van de in de voorgelegde memorie van toelichting gegeven verantwoording, dat artikel 10 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 te dezen geen toepassing kan vinden.*"⁶(vetjes toegevoegd en voetnoten weggelaten).

Dat heeft de Vlaamse regering – en het Vlaamse parlement – er niet van afgehouden toch door te gaan met de oprichting van de Raad voor Vergunningsbetwistingen. In de memorie van toelichting wordt uitvoerig geargumenteed waarom, ondanks het advies van de Raad van State, het Vlaams Gewest wél bevoegd is om dit rechtscollege op te richten:

“601. De noodzaak om bij gewestdecreet over te gaan tot de instelling van de Raad voor vergunningsbetwistingen, ligt duidelijk besloten in het hierboven uiteengezette beleidsmatig kader.

Kort recapitulerend komt één en ander in essentie neer op het volgende:

1° De omzetting van het gewestelijk administratief beroep naar een juridictioneel beroep is nodig opdat:

-het beroep op gewestelijk niveau met voldoende waarborgen inzake objectiviteit en onafhankelijkheid zou worden omkleed, zeker nu het gelijkheidsbeginsel vereist dat het gewestelijk beroep opengesteld wordt voor alle belanghebbenden (en niet enkel voor de gewestelijke stedenbouwkundige ambtenaar, het college van burgemeester en schepenen en de aanvrager)

- een functiescheiding zou worden gerealiseerd tussen (enerzijds) de gewestelijke uitvoerende macht, belast met het uittekenen van het beleidsmatig, planologisch en reglementair kader waarbinnen vergunningen worden afgeleverd en (anderzijds) de instantie die vergunningsbeslissingen toetst op de naleving van dat kader.

2° Vergunningsbetwistingen raken op een rechtstreekse wijze aan de goede werking van de gronden- en pandenmarkt; onzekerheden over de vergunbaarheid van een project, een woning, een bedrijf... of over de rechtmatigheid van een afgeleverde vergunning, leiden tot menselijke drama's, marktfalen, het afspringen van transacties, etc. Vanuit die specifieke ruimtelijkeordeningsgebonden vaststelling bestaat de nood aan een korte procedure, die binnen het jaar leidt tot een uitspraak ten gronde. Dergelijke procedure kan enkel worden gerealiseerd middels de uittekening van een rechtscollege, dat gebonden wordt aan strikte termijnen, en dat via een doorgedreven specialisatie in staat is om deze termijnen te halen.

3° Een volwaardige implementatie van het subsidiariteitsbeginsel in het vergunningencontentieux kan slechts worden gerealiseerd door de organisatie van een rechtscollege, dat immers oordeelt op grond van het recht (in ruime zin) en niet op grond van opportuniteitsoverwegingen.

4° Om de eenheid van het vergunningenstelsel te kunnen bewaken, moeten vergunningsbeslissingen “marginaal” kunnen worden getoetst op hun overeenstemming met de goede ruimtelijke ordening. Enkel een rechterlijke instantie bezit vanuit de natuur van de rechterlijke toetsing over de discipline om het onderzoek van de “opportuniteit” van een beslissing te beperken tot de controle of de belangenafweging, die door de overheid gebeurde, niet kennelijk onredelijk is.

⁶ Parl.St. VI.Parl. 2008-09, nr.2011/1, 932-933

5° Die essentieel geachte marginale opportuniteitscontrole veronderstelt een zeer grondige kennis van het domein van de ruimtelijke ordening. Enkel vanuit die kennis kan terdege worden nagegaan welke opportuniteitsinschattingen redelijkerwijs verantwoordbaar zijn, en welke niet. Eén en ander onderbouwt de nood aan een gespecialiseerd college met een juridisch inzicht én een praktijkinzicht in de doorwerking van planologische doelstellingen in het vergunningenbeleid, eigentijdse visies op ruimtelijke kwaliteit en ruimtelijke draagkracht, architecturale aspecten, sectorale vereisten en technische specificaties die doorwerken in de vergunningverlening, etc.

6° Het Regeerakkoord 2004-'09 heeft, onder belangrijke druk vanuit de lokale besturen, de beleidsdoelstelling verwoord dat openbare besturen voor de eigen vergunningsaanvragen de mogelijkheid moeten krijgen om “bij de Vlaamse overheid in beroep te gaan”. Een slagkrachtig gewestelijk beroep tegen de Vlaamse overheid kan redelijkerwijs enkel worden opgedragen aan een gewestelijk rechtcollege.

Marginale weerslag op de federale (justitiële) ordening 602. De instelling van de Raad voor vergunningsbetwistingen raakt slechts op zeer marginale wijze aan de federale justitiële ordening.

De federale Minister van Binnenlandse Zaken heeft het beginsel van de “marginale weerslag”, betrokken op de organisatie van deelstatelijke administratieve rechtscolleges, (zoals gesteld) verduidelijkt in die zin dat de oprichting van een administratief rechtcollege door de gemeenschappen en gewesten geen afbreuk kan doen aan het feit dat de Raad van State – als hoogste administratief rechtcollege – over een verbrekingsmogelijkheid beschikt.

Aan dat beginsel wordt op geen enkele wijze geraakt.

De Raad van State treedt op als administratieve cassatierechter ten aanzien van de uitspraken van de Raad voor vergunningsbetwistingen; dat vloeit rechtstreeks voort uit artikel 14, §2, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, waaraan geen afbreuk wordt gedaan.

603. Daarenboven vormt de voorgestelde regeling slechts de feitelijke omvorming van een reeds ten tijde van de Stedenbouwwet bestaande beroepstrap op gewestelijk niveau, weze het dat deze opengesteld wordt voor alle belanghebbenden, in het licht van de dwingende vereisten van het gelijkheidsbeginsel.

604. De marginale weerslag van één en ander blijkt tevens uit cijfergegevens. Blijkens het jaarverslag van de Raad van State 2006-'07302 werden bij de Raad van State in 2006-'07 8.623 beroepen ingesteld (waarvan 1.319 in cassatie), 2.417 van de ingestelde beroepen (waarvan een kleine 2.000 ingeschreven zijn op de Nederlandstalige taalrol) betreffen bestuursrechtspraak in het algemeen (en dus niet de rechtspraak in vreemdelingenzaken). In het gerechtelijk jaar 2006-'07 velde de Raad van State 3.588 arresten betreffende de bestuursrechtspraak in het algemeen.

Vandaag bedraagt het aantal beroepsdossiers bij de minister +/- 465 dossiers per jaar (cijfers 2006 - '07). Slechts de helft van die dossiers is ingesteld op grond van legaliteitsredenen. Dat betekent dat 232 dossiers in aanmerking zouden komen voor een behandeling door de Raad voor Vergunningsbetwistingen. Dat getal dient wel in de hoogte te worden gecorrigeerd door de nieuwe mogelijkheid voor alle belanghebbenden om in beroep te komen (indien men uitgaat van een 25%-aangroei komt met tot 290 dossiers). In de bijzondere vergunningenprocedure worden gemiddeld 5.000 aanvragen ingediend. Zelfs in een zeer ruime aanname dat 0,75% van deze dossiers zou worden gecontes-

teerd, komt men “slechts” tot 37,50 beroepsdossiers. Eén en ander betekent dat we in casu spreken van een ruime 300 tot en kleine 350 beroepsdossiers op jaarbasis.

Deze stroom is voldoende substantieel om de oprichting van een gespecialiseerd college op te richten, maar vertegenwoordigt slechts een fractie van de beroepen die jaarlijks bij de Raad van State toekomen.

605. Het marginaal karakter van de omvorming van het beroep bij de minister naar een jurisdictioneel beroep blijkt ten slotte uit het feit dat het behoud van een gewestelijke beroepstrap strookt met het geheel van de Belgische rechtsorde, daar alle gewesten in de gewone vergunningenprocedure een gewestelijke beroepstrap kennen, vooraleer naar de Raad van State wordt gestapt.

Mogelijkheid tot een gedifferentieerde regeling 606. Er kan niet worden ingezien waarom de vormgeving van de gewestelijke beroepstrap tegen vergunningsbeslissingen (administratief of jurisdictioneel) zich niet zou lenen tot een gedifferentieerde regeling binnen de Belgische rechtsorde.

Er moet immers gewezen worden op de sterk verschillende ruimtelijke aanpak tussen de gewesten, die een eigenstandig “materieel beleid” voeren. De inleiding van een nieuw rechtsvergelijkend werk spreekt boekdelen; zij vertrekt vanuit de idee dat “les législations régionales développent leurs particularismes et s'éloignent chaque jour davantage du tronc commun qu'a constitué la loi du 29 mars 1962”.

607. Zeer zeker verschilt de planologische context in de verschillende gewesten. In het Waals Gewest en in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest wordt gewerkt via een “plan de secteur” en een “plan communal d'aménagement”, voor Wallonië, en een “plan régional d'affectation du sol” en een “plan particulier d'affectation du sol”, voor Brussel. Deze planniveaus zijn ontworpen binnen een vrij hiërarchisch gestructureerde context. In het Vlaamse Gewest wordt dan weer gewerkt via 3 planniveaus, waarbij één en ander wordt geconcipieerd aan de hand van het subsidiariteitsbeginsel.

Nu de plancontext, die de basis vormt voor de vergunningenpolitie, reeds dermate verschillend is, blijkt duidelijk dat er plaats is voor een gedifferentieerde regeling, over de gewesten heen, op het vlak van de vormgeving van de rechtsbescherming tegen vergunningsbeslissingen.

608. Men zal ook oog hebben voor het feit dat de “gedifferentieerde regeling” de facto “slechts” neerkomt op de rechtsnatuur van het gewestelijk beroep, dat in alle gewesten bestaat.

Elke gewestdecreetgever dient echter vanuit de eigen inzichten de keuze te kunnen maken tussen een administratief beroep dan wel een beroep bij een onafhankelijke en onpartijdige rechter.

Terugkoppeling naar het Raad van State-advies 612. De Afdeling Wetgeving van de Raad van State, bevroegd over huidig ontwerpdecreet, heeft geoordeeld dat de initieel aangevoerde redenen voor de oprichting van de Raad voor vergunningsbetwistingen (inzonderheid snelheid en specialisatie) te algemeen waren om te kunnen onderbouwen dat voldaan is aan de voorwaarden voor de toepassing van de impliciete bevoegdheden.

De Raad waarschuwt als het ware voor “passe partout”-motieven die zouden kunnen worden gebruikt om overal, in elk Vlaams beleidsdomein, rechtscolleges op te richten, voor om het even welke bestuurshandeling.

Om die reden is de memorie van toelichting grondig herwerkt en is duidelijker en meer nauwgezet aangegeven welke de precieze beleidsdoelstellingen zijn

van het ontwerpdecreet en waarom deze concreet nopen tot de oprichting van de Raad voor vergunningsbetwistingen.

Bijvoorbeeld is meticulous aangegeven dat het aspect “snelheid” niet zomaar een algemene, vage beleidsdoelstelling is (een “stoplap”); er is op een onderbouwde manier verantwoord waarom een snelle beslissing binnen het specifieke vergunningencontentieux beantwoordt aan heel concrete noden, m.n. het vermijden van langere verstoringen van de gronden- en pandenmarkt omwille van onzekerheden over het juridisch statuut van een onroerend goed en het tegengaan van daarmee samenhangende economische problemen (afspringende transacties) en menselijke problemen (onzekerheid over de vraag of “het dak boven het hoofd” nu al dan niet op regelmatige wijze is vergund).”⁷

Een eerste test was de zaak die geleid heeft tot het arrest van de Raad van State van 6 november 2009, nr.197.645, Martens en Carron⁸.

In die zaak vorderden de verzoekende partijen de schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid van een stedenbouwkundige vergunning die de Deputatie van de provincie Vlaams-Brabant op 24 september 2009 verleend had. Voor de duidelijkheid: het Aanpassingsdecreet van 27 maart 2009, met dus de bepalingen over de Rvv, was in werking getreden op 1 september 2009.

De Raad van State wees zijn bevoegdheid in niet mis te verstane bewoordingen af:

“Uit de samenlezing van deze bepalingen (nota: art.4.8.1, art.4.8.3 § 1 en § 3 en art.4.8.13 van de Codex RO)moet worden besloten dat -behoudens andersluidende overgangsbepalingen- vanaf 1 september 2009 de Raad voor vergunningsbetwistingen (hierna: Rvv) het bevoegde administratieve rechtscollege is om van de voorliggende vraag tot schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid van de tenuitvoerlegging van het bestreden besluit kennis te nemen. Deze uitdrukkelijk door de decreetgever toegewezen bevoegdheid ontnemt de Raad van State de rechtsmacht die deze tot 31 augustus 2009 ter zake bezat.

De Raad liet er ook geen twijfel over bestaan dat de Raad voor Vergunningsbetwistingen een rechtscollege is:

“De verzoekende partijen kunnen ook niet met goed gevolg verwijzen naar rechtspraak met betrekking tot de vraag of een annulatieberoep tegen een administratieve beslissing al dan niet ontvankelijk is bij gebrek aan het voorafgaandelijk instellen van het administratief beroep, wegens een gebrek aan daadwerkelijke operationaliteit van het betrokken “georganiseerd” administratief beroep. Vooreerst is er immers slechts aanleiding tot interpretatie van een regel, wanneer die regel duister is. Hierboven is gebleken dat de toepasselijke decreetale bepalingen duidelijk zijn.”

Het argument tenslotte dat de Rvv op dat ogenblik nog niet operationeel was – dat zou pas op 1 december 2009 het geval zijn – kon de Raad van State evenmin overtuigen:

“Bovendien moet, in de huidige stand van het geding, worden vastgesteld dat het feit dat de decreetgever een regeling heeft uitgewerkt die in voorliggend

⁷ Parl.St. VI.Parl. 2008-09, nr.2011/1, 210-213

⁸ RvS 6 november 2009, nr.197.645, Martens en Carron, RW 2009-10, 687 (samenvatting)

geval tot een verminderde rechtsbescherming aanleiding zou geven, geenszins impliceert dat de Raad van State zich één van de bevoegdheden zou mogen toeëigenen die hem precies werden ontnomen door de decreetgever, die de overheveling van die bevoegdheden noodzakelijk heeft geacht om zijn beleidsdoelstellingen op het vlak van de ruimtelijke ordening te kunnen realiseren (zie onder meer de Memorie van Toelichting, Parl.St.VI.Parl. 2008-2009, stuk 2011, nr. 1, 213, nr. 612)."

Dit is ongetwijfeld een belangrijk arrest, ook al is het een arrest over een vordering tot schorsing. Maar daarmee is het laatste woord over de vraag of de Rvv als rechtscollege door het Vlaamse Gewest kon worden opgericht, nog niet gezegd. De Raad van State was niet bevoegd om zich uit te spreken over de al dan niet jurisdictionele aard van de Raad voor vergunningsbetwistingen – dat kan alleen het Grondwettelijk Hof – en het was voor de Raad van State ook lang niet evident in het kader van de kort geding zaak een prejudiciële vraag te stellen aan het Grondwettelijk Hof. Immers, zelfs als de Rvv geen rechtscollege kan zijn, dan is hij gewoon een orgaan van actief bestuur, waarbij een beroep kan worden ingesteld tegen beslissingen van de Deputatie of andere beslissingen die onder de bevoegdheid van de Rvv vallen; en vermits dit een zogenaamd georganiseerd beroep zou zijn, zou de rechtzoekende in ieder geval ook eerst dit beroep moeten instellen vooraleer hij een beroep kan instellen bij de Raad van State. En dat hadden de verzoekers Martens en Carron niet gedaan, zodat hun beroep bij de Raad in ieder geval niet ontvankelijk zou geweest zijn.

Toch, de termen van het arrest van 6 november 2009 zijn zeer duidelijk en er wordt niet het minste voorbehoud of kritiek in geformuleerd.

Er zijn een aantal beroepen tot nietigverklaring ingediend tegen het decreet van 27 maart 2009, dus zal het Grondwettelijk Hof wel de kans krijgen zich over de kwestie uit te spreken.

III. De samenstelling van de Rvv

3. Artikel 4.8.4. bepaalt dat de Rvv bestaat uit vijf raadsleden.

De Rvv telt verder twee griffiers, vijf adviseurs en administratief personeel.

Om tot raadslid benoemd te kunnen worden moet men aan de volgende voorwaarden voldoen:

- 1° houder zijn van een masterdiploma in de rechten;
- 2° ten minste zevenendertig jaar oud zijn op het ogenblik van de benoeming;
- 3° een grondige kennis hebben van en ten minste tien jaar nuttige ervaring in het domein van het Vlaamse ruimtelijkeorderingsrecht.

Bij een vacature zijn het de overige raadsleden die de kandidaat voor een benoeming voordragen. Bij wijze van overgangmaatregel zijn de kandidaten voor de eerste benoeming voorgedragen door de Hoge Raad voor het Handhavingsbeleid.

Bij besluit van de Vlaamse regering van 24 juli 2009 zijn de vier door de Hoge Raad voor het Handhavingsbeleid voorgedragen kandidaten benoemd⁹, waarvan er drie de eed hebben afgelegd¹⁰. Op 1 januari 2010 waren er nog steeds maar drie raadsleden in functie.

De raadsleden worden voor het leven benoemd (art.4.5.8 § 1, eerste lid). Hun administratief en geldelijk statuut is geregeld in het besluit van de Vlaamse regering van 29 mei 2009¹¹.

De leden van de Rvv kiezen jaarlijks hun voorzitter (art.4.8.8.). Als eerste voorzitter werd gekozen de heer Eddy Storms.

De Rvv benoemt zijn (twee) griffiers. Om als griffier benoemd te kunnen worden moet men houder zijn van het diploma van master in de rechten en een nuttige juridische beroepservaring van tenminste vijf jaar kunnen laten gelden (art.4.8.6. § 1, tweede lid). De beide griffiers zijn thans benoemd.

Daarnaast telt de Rvv ook nog vijf adviseurs; hun rol is te vergelijken met die van referendarissen bij andere rechtscolleges¹². Zij worden benoemd door de Rvv op grond van een vergelijkende proef. De kandidaten moeten houder zijn van een masterdiploma (dus ook andere diploma's dan master in de rechten) en tenminste tien jaar nuttige ervaring hebben op het vlak van de Vlaamse ruimtelijke ordening (art.4.8.6 § 2).

De rechtspositie van de griffiers en adviseurs wordt eveneens geregeld bij het besluit van de Vlaamse regering van 29 mei 2009¹³.

IV. De bevoegdheid van de Rvv

§ 1. De bevoegdheid *ratione materiae*

4. Art. 4.8.1 omschrijft de bevoegdheid van de Rvv *ratione materiae* als volgt

“1° vergunningsbeslissingen, zijnde uitdrukkelijke of stilzwijgende bestuurlijke beslissingen, genomen in laatste administratieve aanleg, betreffende het afleveren of weigeren van een vergunning;

2° valideringsbeslissingen, zijnde bestuurlijke beslissingen houdende de validering of de weigering tot validering van een as-buittattest;

3° registratiebeslissingen, zijnde bestuurlijke beslissingen waarbij een constructie als “vergund geacht” wordt opgenomen in het vergunningenregister, of waarbij dergelijke opname geweigerd wordt.”

⁹ BS 27 oktober 2009

¹⁰ Een van de benoemde raadsleden heeft de eed niet afgelegd en haar benoeming werd teniet gedaan bij besluit van de Vlaamse regering van 18 september 2009, BS 27 oktober 2009

¹¹ BS 26 augustus 2009

¹² Advies RvS, *Parl.St.* VI.Parl. 2008-09, nr.2011/1, 954

¹³ BS 26 augustus 2009

De Rvv is dus op de eerste plaats bevoegd om te oordelen over de beslissingen betreffende het afleveren of weigeren van vergunningen. Het moet gaan om beslissingen in laatste aanleg, d.w.z. beslissingen van de Deputatie voor wat betreft de reguliere procedure, en beslissingen van de Vlaamse regering, de gedelegeerde stedenbouwkundige ambtenaar of de gewestelijke stedenbouwkundige ambtenaar voor wat betreft aanvragen die behandeld worden volgens de bijzonder procedure (voor werken van algemeen belang of aanvragen ingediend door publiekrechtelijke of semipublieke rechtspersonen).

Wat semipublieke rechtspersonen zijn wordt omschreven in artikel 4.7.1. § 4: “Voor de toepassing van §1, 2°, worden rechtspersonen beschouwd als semipubliek, wanneer voldaan is aan beide hiernavolgende voorwaarden: 1° hun werkzaamheden worden in hoofdzaak gefinancierd of gesubsidieerd door één of meer publiekrechtelijke rechtspersonen; 2° hun werking is rechtstreeks of onrechtstreeks onderworpen aan enig toezicht in hoofde van een publiekrechtelijke rechtspersoon middels één van de hiernavolgende regimes: a) een administratief toezicht, b) een toezicht op de aanwending van de werkmiddelen, c) de aanwijzing, door een publiekrechtelijke rechtspersoon, van ten minste de helft van de leden van de directie, van de raad van bestuur, of van de raad van toezicht.”

Volgens de memorie van toelichting is voor dit begrip aansluiting gezocht bij het toepassingsgebied van de wet overheidsopdrachten¹⁴.

De as-built attesten zijn een nieuw instrument dat werd ingevoerd door het Aanpassingsdecreet van 27 maart 2009. Het is een document dat na het voltooien van een vergunde handeling (of een handeling die alleen maar gemeld moest worden) bevestigt dat de handelingen conform de vergunning (of melding) werden uitgevoerd, dan wel slechts marginaal daarvan afwijken (art.4.2.7.). Het is een belangrijk document, niet alleen omdat het de conformiteit met de vergunning of melding bevestigt, maar ook omdat er bij marginale afwijkingen de plannen gevoegd bij het as-built attest van rechtswege in de plaats komen van de plannen van de aanvraag of melding zodat er van een misdrijf wegens het niet-conform uitvoeren van de handeling geen sprake is¹⁵. Het as-built attest wordt voorgelegd aan het college van burgemeester en schepenen dat na onderzoek het attest kan valideren of weigeren het te valideren. Als het gevalideerd wordt, wordt het attest ingeschreven in het gemeentelijk vergunningenregister.

Beslissingen van het gemeentebestuur in verband met het as-built attest kunnen zowel door de aanvrager als door derden bij de Rvv worden aangevochten¹⁶.

¹⁴ *Parl.St.* VI.Parl. 2008-09, nr.2011/1, 174

¹⁵ B. ROELANDTS en P.-J. Defoort, “Eerste commentaar Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening”, *TROS* 2009/54, (61) 107

¹⁶ B. ROELANDTS en P.-J. Defoort, “Eerste commentaar Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening”, *TROS* 2009/54, (61) 108

De derde soort van beslissingen die bij de Rvv kunnen worden aangevochten zijn de beslissingen van het gemeentebestuur om bepaalde bestaande constructies, waarvan geen vergunning kan worden voorgelegd, al dan niet als “vergund geacht” in het vergunningenregister op te nemen. Dit vermoeden is op grond van art.4.2.14 § 1 onweerlegbaar voor bestaande constructies waarvan door enig rechtens toegelaten bewijsmiddel wordt aangetoond dat ze gebouwd werden vóór 22 april 1962 (dat is de datum van de inwerkingtreding van de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de stedebouw en de ruimtelijke ordening), en beperkt weerlegbaar voor constructies waarvan door enig rechtens toegelaten bewijsmiddel wordt aangetoond dat ze gebouwd werden in de periode vanaf 22 april 1962 tot de eerste inwerkingtreding van het gewestplan waarbinnen zij gelegen zijn.

§ 2. De bevoegdheid *ratione temporis*

5. Uit art.7.5.8. §§ 1-4 en 6, die zijn opgenomen in titel VII Diverse temporele en overgangsmaatregelen blijkt dat alle hiervoor genoemde beslissingen die genomen werden na 1 september 2009, alleen bij de Rvv aangevochten kunnen worden. Daar de Rvv op die datum nog niet operationeel was – dat was pas het geval op 30 november 2009, datum waarop het besluit van de Vlaamse regering van 20 november 2009 houdende de bekrachtiging van het reglement van orde van de Rvv in het Belgisch Staatsblad werd gepubliceerd – had dat wel tot gevolg dat er gedurende enige maanden een lacune in de rechtsbescherming was, doordat enerzijds de Raad van State niet meer bevoegd was, en de Rvv anderzijds nog niet operationeel was.

§ 3. De omvang van de controlebevoegdheid van de Rvv en de gevolgen van de uitspraken

6. Artikel 4.8.3 § 1, eerste lid bepaalt dat de Rvv onregelmatige beslissingen vernietigt, en dat een beslissing onregelmatig is wanneer ze strijdt met regelgeving, stedenbouwkundige voorschriften of beginselen van behoorlijk bestuur.

Die bevoegdheid is ongeveer dezelfde als die van de Raad van State: de rechter ziet toe op de rechtmatigheid van de bestuurshandeling, d.w.z. haar conformiteit met het geschreven recht en met de algemene beginselen van behoorlijk bestuur, en als dat niet het geval is, dan vernietigt de rechter de bestuurshandeling. Het komt de rechter niet toe om zelf in de zaak te voorzien en een beslissing te nemen die in de plaats komt van de vernietigde beslissing: het is de zaak van het overheidsorgaan waarvan de beslissing vernietigd werd, een nieuwe beslissing te nemen, rekening houdend met de redenen die tot de vernietiging geleid hebben. Die overheid zal de besluitvorming overdoen vanaf het punt waar volgens de rechter de onregelmatigheid zich heeft voorgedaan.

Waar de Rvv evenwel een ruimere bevoegdheid heeft dan de Raad van State, is het geven van instructies aan de overheid bij het nemen van de nieuwe beslissing.

Artikel 4.8.3. § 1, tweede lid bepaalt dat de Rvv het bestuur dat de vernietigde beslissing nam, kan bevelen om een nieuwe beslissing te nemen, binnen de door de Raad bepaalde termijn. De Raad kan in dat verband:

“1° welbepaalde onregelmatige of kennelijk onredelijke motieven aanwijzen die bij de totstandkoming van de nieuwe beslissing niet kunnen worden betrokken;

2° specifieke rechtsregelen of rechtsbeginselen aanwijzen die bij de totstandkoming van de nieuwe beslissing moeten worden betrokken;

3° de procedurele handelingen omschrijven die voorafgaand aan de nieuwe beslissing moeten worden gesteld.”

Het is evident dat de bevoegdheid van de Rvv om instructies te geven aan het bestuur de rechtsbescherming efficiënter maakt¹⁷.

V. De procedure

§ 1. Het beroep tot nietigverklaring

A. De beroepsgerechtigden.

7. Artikel 4.8.16. §1 bepaalt wie er beroep kan instellen bij de Rvv:

“1° de aanvrager van de vergunning of van het as-builtattest, respectievelijk de persoon die beschikt over zakelijke of persoonlijke rechten ten aanzien van een constructie die het voorwerp uitmaakt van een registratiebeslissing, of die deze constructie feitelijk gebruikt;

2° de bij het dossier betrokken vergunningverlenende bestuursorganen;

3° elke natuurlijke persoon of rechtspersoon die rechtstreekse of onrechtstreekse hinder of nadelen kan ondervinden ingevolge de vergunnings-, validerings- of registratiebeslissing;

4° procesbekwame verenigingen die optreden namens een groep wiens collectieve belangen door de vergunnings-, validerings- of registratiebeslissing zijn bedreigd of geschaad, voor zover zij beschikken over een duurzame en effectieve werking overeenkomstig de statuten;

5° de gewestelijke stedenbouwkundige ambtenaar, voor wat betreft vergunningen afgegeven binnen de reguliere procedure, behoudens in de gevallen, vermeld in artikel 4.7.19, §1, derde lid;

¹⁷ Die bevoegdheid is te vergelijken met die van de Raad voor Studievoortgangsbepalingen, een ander administratief rechtscollege dat in 2005 werd opgericht. Artikel II.22 van het zogenaamde Aanvullingsdecreet van 19 maart 2004, *BS* 10 juni 2004, bepaalt onder meer dat na vernietiging van de onrechtmatig genomen studievoortgangsbepaling de Raad het bestuur kan bevelen een nieuwe beslissing te nemen, onder door de Raad te stellen voorwaarden. Voor meer informatie, zie de website van deze Raad, <http://www.ond.vlaanderen.be/hogeronderwijs/Raad/>

6° de bij het dossier betrokken adviserende instanties aangewezen krachtens artikel 4.7.16, §1, eerste lid, respectievelijk artikel 4.7.26, §4, 2°, op voorwaarde dat zij tijdig advies hebben verstrekt of ten onrechte niet om advies werden verzocht..”

Belangrijk is op te merken dat wie verzuimd heeft het voorafgaand beroep bij de Deputatie in te dienen, geen beroep meer kan instellen bij de Rvv (artikel 4.8.16 § 1, tweede lid). Dit ligt volkomen in de lijn van de rechtspraak van de Raad van State dat wie verzuimt een georganiseerd beroep in te stellen of dat op onregelmatige wijze doet, achteraf niet meer op ontvankelijke wijze een beroep tot nietigverklaring bij de Raad van State kan instellen tegen de bestuurs-handeling waartegen dat georganiseerd beroep open stond¹⁸.

Dat standpunt moet ten volle worden bijgevalen. Het georganiseerd beroep is precies bedoeld om een betwiste bestuurshandeling door een andere administratieve overheid te laten onderzoeken: een dergelijke procedure is efficiënt, snel en goedkoop. De bepaling – en de rechtspraak van de Raad van State – bevordert ook de rechtszekerheid.

B. De vorm van het beroep en de wijze van indiening

8. Artikel 4.8.16. § 3 bepaalt het volgende:

“Het verzoekschrift wordt gedagtekend en bevat:

1° de naam, de hoedanigheid en het adres van de verzoeker;

2° de naam en het adres van de verweerder;

3° het voorwerp van het beroep;

4° een uiteenzetting van de feiten;

5° een omschrijving van:

a) de geschonden geachte regelgeving, stedenbouwkundige voorschriften of beginselen van behoorlijk bestuur,

b) de wijze waarop deze regelgeving, voorschriften of beginselen naar het oordeel van de verzoeker geschonden wordt of worden.

Het verzoekschrift omschrijft in voorkomend geval de redenen op grond waarvan, bij wijze van voorlopige voorziening, om de schorsing van de verguningsbeslissing wordt verzocht.”

Het belang van deze vormvereisten blijkt uit artikel 4.8.17 § 2:

“Een beroep wordt niet geregistreerd indien niet voldaan is aan de vormen, vermeld in artikel 4.8.16, §3. In dat geval stelt de griffier de verzoeker in staat om het verzoekschrift te regulariseren, binnen een vervaltermijn van vijftien dagen, die ingaat de dag na deze van de betekening van de regularisatiemogelijkheid. De verzoeker die zijn verzoekschrift tijdig regulariseert, wordt geacht het te hebben ingediend op de datum van de eerste verzending ervan. Een verzoekschrift dat niet, onvolledig of laattijdig is geregulariseerd, wordt geacht niet te zijn ingediend.”

¹⁸ RvS, 26 maart 2009, nr.191.921, WOUTERS; J. BAERT en G. DEBERSAQUES, Ontvankelijkheid, in: Administratieve rechtsbibliotheek, algemene reeks nr.10, Brugge, die Keure, 1996, 99-105

Alle procedurestukken, dus ook het verzoekschrift, moet op straffe van niet ontvankelijkheid per beveiligde zending aan de Rvv worden toegezonden (artikel 4.8.14.)¹⁹. Een beveiligde zending is een aangetekend schrijven, een afgifte tegen ontvangstbewijs, of een andere door de Vlaamse regering toegelaten betekeningwijze waarbij de datum van kennisgeving met zekerheid kan worden vastgesteld (artikel 1.1.2. 3°). Bij besluit van 5 juni 2009 heeft de Vlaamse regering bepaald dat ook als beveiligde zending aanvaard wordt een elektronisch aangetekende zending of in voorkomend geval, elektronische communicatie via een door de betrokken overheid gehanteerd elektronisch loket²⁰.

De Rvv adviseert om de verzoekschriften in vijf exemplaren in te dienen, hoewel dit niet verplicht is.

Artikel 4.8.16 § 5 schrijft voor dat gelijktijdig met de indiening van het verzoekschrift de verzoeker een afschrift van het verzoekschrift per beveiligde zending en ter informatie stuurt aan de verweerder en aan de begunstigde van de vergunning of de valideringsbeslissing.

Deze vormvereiste is niet op straffe van niet ontvankelijkheid voorgeschreven. Dat blijkt uit de tekst van deze bepaling zelf, die het heeft over het “ter informatie” toesturen²¹, uit het feit dat artikel 4.8.16 § 3 wel, maar artikel 4.8.16 § 5 niet is vermeld onder de voorschriften die op grond van artikel 4.8.17 § 2 op straffe van niet ontvankelijkheid moeten worden nageleefd. Dit is in overeenstemming met de rechtspraak van de Raad van State, die het toezenden van het beroep tot nietigverklaring aan de tegenpartij op grond van artikel 3bis van het Algemeen Procedurereglement (Regentsbesluit van 23 augustus 1948) ook niet beschouwd als een ontvankelijkheidsvoorwaarde voor het annulatieberoep²². Dat mag betreurd worden. De termijnen waarbinnen de Rvv uitspraak moet doen zijn vrij kort te noemen, en nu hangt het af van de werkdruk van de griffiers of ze voldoende tijd hebben om eventuele begunstigten van aangevochten beslissingen tijdig op de hoogte te brengen van het ingediende beroep – wat zij behoren te doen zo de begunstigten geïdentificeerd kunnen worden; art.4.8.17 § 1, tweede lid, Codex RO - zodat het maar te bezien valt of derde belanghebbenden tijdig kunnen tussenkomen, nog los van de vraag dat, als ze niet door de verzoeker in kennis zijn gesteld van het ingediende beroep, zij niet kunnen weten dat de vergunning of het attest aangevochten is, zodat zij er mogelijk gebruik van maken om achteraf te vernemen dat de vergunning/attest vernietigd is. Er valt voor te pleiten om de aanzegging van het beroep aan de begunstigten van de aangevochten beslissing wel als een voorwaarde van ontvankelijkheid te beschouwen.

19 De zetel van de Rvv is gevestigd in het Phoenixgebouw, Koning Albert II-laan, 19, 1210 Brussel: art.2 besluit van de Vlaamse regering van 29 mei 2009)

20 BS 26 augustus 2009

21 Zie ook *Parl.St.* VI.Parl. 2008-09, nr.2011/1, 223, waar er sprake is van een informatief afschrift.

22 RvS, 16 maart 2006, nr. 156.434, VAN DEUREN e.a.,

C. De termijn

9. Artikel 4.8.16 § 2 bepaalt de termijnen voor het indienen van een verzoekschrift als volgt:

“De beroepen worden ingesteld binnen een vervaltermijn van dertig dagen, die ingaat als volgt:

1° wat betreft vergunningsbeslissingen:

a) hetzij de dag na deze van de betekening, wanneer dergelijke betekening vereist is,

b) hetzij de dag na deze van aanplakking, in alle andere gevallen;

2° wat betreft valideringsbeslissingen:

a) hetzij de dag na deze van de betekening, wanneer dergelijke betekening vereist is,

b) hetzij de dag na deze van de opname in het vergunningenregister, in alle andere gevallen;

3° wat betreft registratiebeslissingen:

a) hetzij de dag na deze van de betekening, wanneer dergelijke betekening vereist is,

b) hetzij de dag na deze van de opname van de constructie in het vergunningenregister, in alle andere gevallen.”

Van belang is daarbij op te merken dat het om vervaltermijnen gaat. Dat betekent dat als de termijn overschreden wordt, het verzoekschrift per definitie laattijdig en niet ontvankelijk zal zijn. Aangenomen kan worden dat de Rvv de strikte rechtspraak van de Raad van State in verband met de eerbiediging van de termijnen zal overnemen. Alleen als de verzoeker kan aantonen dat hij wegens overmacht de termijn niet heeft kunnen respecteren, kan de het verzoekschrift mogelijk nog als tijdig ingediend beschouwd worden, maar in de rechtspraak van de Raad van State zijn de gevallen waar overmacht aanvaard werd uiterst schaars²³. Het betekent verder dat als een verzoekschrift op andere wijze wordt ingediend dan bij beveiligde zending – bijvoorbeeld bij gewone post of taxipost²⁴ – het verzoekschrift geen vaste datum krijgt, en tenzij er binnen de termijn vooralsnog een verzoekschrift per beveiligde zending wordt ingediend, zal het niet op de geëigende wijze ingediende verzoekschrift niet ontvankelijk zijn.

Tenslotte is het goed de aandacht erop te vestigen dat de Rvv op zijn website aangeeft dat voor de berekening van de vervaltermijnen onder betekening (van de bij het verzoekschrift aangevochten beslissing) als *dies a quo* beschouwd wordt de dag na de datum van de poststempel van de aangetekende brief waar-

---

23 A. MAST, J. DUJARDIN, M. VAN DAMME en J. VANDE LANOTTE, Overzicht van het Belgisch Administratief Recht, 18e druk, Me chelen, Wolters Kluwer, 2009, 1051, nr.1024 en verwijzingen in voetnoot 207

24 Zie bv. RvS 8 maart 2001, nr.93.804, nv Chemiphar, RW 2001-02, 200

bij de beslissing betekend werd. Als de brief toch pas op een latere datum werd aangeboden, is het aan de verzoeker om de Rvv daarvan te overtuigen²⁵.

D. De kosten

10. Artikel 4.8.18. bepaalt dat de verzoeker een griffierecht verschuldigd is. Artikel 2 van het besluit van de Vlaamse regering van 29 mei 2009 bepaalt dat het griffierecht 175 euro bedraagt (alleen de verzoekschriften ingediend door de gewestelijke stedenbouwkundige ambtenaar zijn vrijgesteld van het griffierecht).

Dit bedrag is verschuldigd per afzonderlijke verzoekende partij.

Het griffierecht wordt gestort op rekening van het grondfonds, vermeld in artikel 5.6.3. Het is niet nodig het griffierecht te betalen voor het indienen van het verzoekschrift. Na ontvangst van het verzoekschrift nodigt de griffie de verzoeker uit het bedrag over te schrijven op de rekening van het Grondfonds.

De storting wordt verricht binnen een termijn van dertig dagen, die ingaat de dag na deze van de betekening, van het bericht van de griffie. Indien het bedrag niet binnen deze termijn is gestort, wordt het beroep niet-ontvankelijk verklaard, tenzij de verzoeker gegronde redenen kan aanbrengen voor dit verzuim.

De kosten, dat zijn de griffierechten en eventueel het getuigengeld, komen integraal ten laste van de in het ongelijk gestelde partij (artikel 4.8.26 § 2).

E. De tussenkomst

11. Artikel 4.8.19. regelt de tussenkomst als volgt:

“§1. Elk der belanghebbenden, vermeld in artikel 4.8.16, §1, eerste lid, kan tussenkomen in een zaak.

Een verzoek tot tussenkomst wordt ingediend binnen een vervaltermijn van dertig dagen, die ingaat de dag na deze van de betekening, vermeld in artikel 4.8.17, §1, tweede lid. Bij ontstentenis van dergelijke betekening, kan de Raad echter een latere tussenkomst toelaten, voor zover deze tussenkomst de procedure op generlei wijze vertraagt.

Een verzoek tot tussenkomst wordt gedagtekend en bevat:

1° de naam, de hoedanigheid en het adres van de tussenkomende partij;

2° de vermelding van de zaak waarin de tussenkomende partij wenst tussen te komen.

§2. De bevoegde Kamer doet onmiddellijk uitspraak over de ontvankelijkheid van een verzoek tot tussenkomst.

§3. De Raad stelt de tussenkomende partij in de gelegenheid om een schriftelijke uiteenzetting over de zaak te geven. De Raad stelt hiervoor een termijn

---

²⁵ De Raad van State aanvaardt dat naar analogie met art.53bis Ger.W. een aangetekende zending geacht wordt te zijn ontvangen de derde werkdag die volgt op de verzending ervan: RvS 19 oktober 2006, nr.163.785, stad Aalst

vast, die niet korter mag zijn dan vijftien dagen. De tussenkomende partij kan aan de schriftelijke uiteenzetting de geïnventariseerde overtuigingsstukken toevoegen die hij nodig acht.

§4. De griffier bezorgt aan de tussenkomende partij alle processtukken.”

Hiervoor werd er al op gewezen dat als de verzoeker zelf aan de belanghebbende derden geen afschrift verstuurd heeft, het zal afhangen van de snelheid waarmee de griffie erin zal slagen hen op de hoogte te brengen, of de zaak zelf verder vlot behandeld kan worden. Verder moet worden vastgesteld dat, evenmin als dat bij de Raad van State het geval is, niet voorzien is of en zo ja hoe de partijen op de argumentatie van de tussenkomende partijen kunnen reageren. Mogelijk kan dit opgevangen worden door de zogenaamde pleitnota's, waarvan artikel 4.8.21. uitdrukkelijk het gebruik toestaat.

F. De behandeling van de zaak

- vooronderzoek

12. Artikel 4.8.20. §1 regelt het vooronderzoek als volgt:

“De verweerder dient een antwoordnota, een geïnventariseerd administratief dossier en eventuele bijkomende en geïnventariseerde overtuigingsstukken in, binnen een termijn van dertig dagen, die ingaat de dag na deze van de betekening, vermeld in artikel 4.8.17, §1, tweede lid.

§2. Een afschrift van de antwoordnota wordt aan de verzoeker overgemaakt door de griffier, die de verzoeker tevens van de neerlegging van het administratief dossier in kennis stelt.

De verzoeker kan een wederantwoordnota indienen binnen een vervaltermijn van vijftien dagen, die ingaat de dag na deze van de betekening, vermeld in het eerste lid. De verzoeker kan aan de wederantwoordnota de geïnventariseerde overtuigingsstukken toevoegen die hij nodig acht.

Indien de verweerder verzuimd heeft om een tijdige antwoordnota in te dienen, wordt de verzoeker hiervan door de griffier in kennis gesteld, en mag hij de wederantwoordnota vervangen door een toelichtende nota.”

- de zitting

13. In principe wordt de zaak behandeld door een alleenzetelend raadslid (art.4.8.10.; wanneer het nodig is voor de eenheid van de rechtspraak of omwille van juridische moeilijkheden kan de zaak door een meervoudige kamer van drie raadsleden behandeld worden; dat gebeurt op voorstel van de voorzitter of van de kamer waar het dossier behandeld wordt: artikel 18 van het reglement van orde).

De artikels 4.8.21. – 4.8.23. regelen het verloop van de zitting:

“Na afloop van het vooronderzoek, worden de partijen uitgenodigd om op een zitting van de Raad te verschijnen. De zitting wordt georganiseerd binnen een ordetermin van zestig dagen na de betekening van de wederantwoordnota of de toelichtende nota van de verzoeker.

De uitnodiging wordt ten laatste vijftien dagen vóór de zitting aan de partijen toegestuurd. De uitnodiging vermeldt:

- 1° de plaats en het tijdstip van de zitting;
- 2° desgevallend de door de Raad opgeroepen deskundige;
- 3° de voorwaarden waaronder de partijen eigen getuigen kunnen meebrengen.

De partijen kunnen ter zitting geen bijkomende stukken overmaken aan de Raad, behoudens hun pleitnota's.

De zittingen zijn openbaar, behoudens indien het alleenzetelende raadslid of de kamervoorzitter, al dan niet op verzoek van de partijen of één ervan, oordeelt dat gewichtige redenen aanwezig zijn die zich tegen de openbaarheid verzetten.

Het beroep wordt op tegenspraak behandeld. De partijen pleiten in elkaars aanwezigheid.

Het alleenzetelende raadslid of de kamervoorzitter ondervraagt desgevallend de door de partijen meegebrachte getuigen.

Het alleenzetelende raadslid of de kamervoorzitter sluit de debatten na de pleidooien en in voorkomend geval na de wederantwoorden .”

De zaak wordt behandeld zowel in aan- als in afwezigheid van de partijen (artikel 4.8.24.)

- Beraadslaging en uitspraak

14. De Rvv doet uitspraak binnen een ordetermin van zestig dagen na de dag van de zitting. De uitspraken van de Raad zijn openbaar (art.4.8.26.) De uitspraken worden ook op genanonimiseerde wijze bekendgemaakt op de website van het departement Ruimte en Erfgoed (art.4.8.30.)

2. Het opleggen van voorlopige maatregelen.

Artikel 4.8.13. bepaalt dat in elke stand van het dossier de voorzitter van de Raad, ter voorkoming van een moeilijk te herstellen ernstig nadeel, een bestreden vergunningsbeslissing kan schorsen bij wijze van voorlopige voorziening. De schorsingsbeslissing wordt ambtshalve of op verzoek genomen.

De procedure is uiterst summier – soepel zo men wil – geregeld. De voorzitter is zelfs niet verplicht de partijen te horen, maar men mag aannemen dat hij dat in de regel wel zal doen. Eenzijdige beschikkingen moeten immers de uitzondering zijn, en om het fundamenteel procesbeginsel van de tegenspraak te eerbiedigen, dient te worden aangenomen dat na een eenzijdige beslissing de andere partijen het recht hebben verzet aan te tekenen tegen de schorsing. Rekening houdend met de korte proceduretermijnen voor de behandeling van de zaak ten gronde, mag dit een reden temeer zijn voor de voorzitter om geen

schorsing te bevelen zonder alle partijen te hebben gehoord, minstens schriftelijk, zo niet dreigt de schorsing een proces binnen het proces te worden dat de behandeling van de zaak ten gronde vertraagt.

In geval de schorsing bevolen werd, zal de Rvv erover moeten waken de schorsing op te heffen wanneer het beroep verworpen wordt. Hoewel de Codex RO daarover niets bepaalt, dient te worden aangenomen dat de kamer die de zaak ten gronde behandelt de opheffing van de schorsing kan beslissen, ook al maakt de voorzitter geen deel uit van de kamer.

VI. Rechtsmiddelen tegen de uitspraken van de Rvv

§ 1. *Het cassatieberoep bij de Raad van State*

15. Tegen uitspraken van de Rvv staat op de eerste plaats cassatieberoep bij de Raad van State open.

Deze procedure wordt geregeld door het koninklijk besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatie-procedure bij de Raad van State²⁶.

In het kader van deze bijdrage kan op deze procedure niet verder worden ingegaan.

Er mag worden volstaan met te verwijzen naar de zeer informatieve website van de Raad van State²⁷ en naar het artikel van Eric Brewaeys²⁸.

§ 2. *Andere rechtsmiddelen*

16. Hoewel de Codex RO niet uitdrukkelijk bepaalt dat de zaak bij verstek behandeld kan worden – en dit is nogal onwaarschijnlijk, omdat de verweerder steeds een overheidsinstelling is, en men kan zich niet goed voorstellen dat die verstek laten gaan – dient te worden aangenomen dat het wel kan, zij het dan dat dit zeer uitzonderlijk zal zijn. Naar analogie met de artikels 40-46 van het Algemeen Procedurereglement van de Raad van State dient te worden aangenomen dat alleen de verwerende partij verzet kan aantekenen tegen een verstekuitspraak, en dan alleen wanneer zij aantoont dat zij in de onmogelijkheid verkeerde om zich te verdedigen. In voorkomend geval zal het verzoekschrift in verzet moeten worden ingediend binnen de dertig dagen nadat de uitspraak aan de verstekdoende partij werd betekend.

Daar alleen de partijen cassatieberoep kunnen instellen bij de Raad van State, dient te worden aangenomen dat andere belanghebbenden, die niet zijn tussengekomen bij de behandeling van de zaak bij de Rvv, derden-verzet kunnen aantekenen, weerom naar analogie van die procedure van die Raad van State (artikels 47-50 van het Algemeen Procedurereglement). Dat veronderstelt dat de partij die derden verzet doet (1) aantoont dat zij geen kennis had van de zaak

²⁶ BS 1 december 2006; erratum BS 4 mei 2007.

²⁷ http://www.raadvst-consetat.be/?page=proc_admin&lang=nl

²⁸ Eric Brewaeys, “De cassatieprocedure voor de Raad van State”, *RW* 2007-08, 1226-1237

van de initiële procedure (en dat zal dus niet het geval zijn wanneer zij door de griffie geïnformeerd werd en verzuimd heeft tusschen te komen), en (2) dat zij aantoont dat de uitspraak haar in haar rechten schaadt.

Voorts zal het verzoekschrift in derden-verzet dan moeten worden ingediend binnen de dertig dagen na de bekendmaking van de uitspraak of de uitvoering ervan.